

SELAHATTİN ADİL PAŞA

Yazar

Dr. Murat KÜTÜKÇÜ

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş. 'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanhđı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-8399-64-6

Kitap Adı

Selahattin Adil Paşa

Yazar

Murat KÜTÜKÇÜ

ORCID iD: 0000-0003-4311-8036

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

HIS027120

DOI

10.37609/akya.1322

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1

BÖLÜM 1

ÇOCUKLUĞU, ÖĞRENCİLİK HAYATI VE KURMAYLIK EĞİTİMİ.....	3
1.1. Okul Öncesi Dönemi	3
1.2. Mekteb-i İrfani ve Numune-i Terakki Eğitimi	4
1.3. Soğuk Çeşme Askeri Rüştîyesi Eğitimi.....	5
1.4. Mühendishane-i Berri-i Hümayun Eğitimi	5
1.5. Pangaltı Harp Okulu Dönemi ve Atama Kurası.....	7

BÖLÜM 2

ASKERLİK HAYATI	9
2.1. Kurmay Stajı ve Suriye 5'inci Ordu 26'ncı Topçu Alayı 3'üncü Bölük Komutanlığı	9
2.2. Hicaz Demiryolu Hayfa Şubesine Görevlendirilmesi	12
2.3. Makedonya 3'üncü Ordu Eşkîya Takip Müfettişliği.....	16
2.4. Harp Okulu Öğretmenliği ve İttihat ve Terakki Çalışmaları Dönemi	17
2.5. 2'nci Ordu ve Yıldız Koruması Görevleri.....	19
2.6. Tenzil-i Rütbe Komisyonu Üyeliği	30
2.7. Romanya Askeri Ataşeliği	31
2.8. Trablusgarp Savaşı ve Kahire Dönemi.....	32
2.9. Balkan Savaşında Vardar Ordusu 2'nci Şube Müdürlüğü.....	38
2.9.1. Balkan Savaşının Gidişatı ve Selahattin Adil'in Değerlendirmeleri	38
2.9.2. Selahattin Adil'in İaşe Temini Görevi	53
2.10. Evliliği	58
2.11. Bulgar Sınırı Düzeltme Komisyonu Üyeliği ve Karargâh Subaylığı	58
2.12. Çanakkale Müstahkem Mevki Kurmay Başkanlığı ve 18 Mart Deniz Zaferi..	63
2.13. Güney Grubu Savaşlarında 12'nci Tümen Komutanlığı.....	85
2.14. Anafarta Savaşları ve 13'üncü Tümen Komutanlığı	96
2.15. Doğu Cephesi 11'inci Kolordu Komutanlığı ve 2'nci Kafkas Tümeni Komutanlığı Teklifi	110
2.16. 19'uncu ve 17'nci Kolordu Komutanlığı	117
2.17. Çanakkale Müstahkem Mevki Komutanlığı.....	118

2.18. İkinci Defa 17'nci Kolordu Komutanlığı ve İzmir'in İşgali	124
2.19. Askerî Fabrikalar Genel Müdürlüğü.....	136
2.20. Mütareke ve Anadolu'ya Geçişi.....	138
2.21. Güney Cephesi ve 2'nci Kolordu Komutanlığı.....	142
2.21.1. Cephe Komutanlığı Öncesi Genel Durum	142
2.21.2. Adana Cephesi Komutanlığı	146
2.22. 2'nci Kolordu Komutanlığının Batı Cephesine Hareketi.....	186
2.23. 2'nci Grup (Kolordu) Komutanlığı ve Sakarya Meydan Savaşı	190
2.24. Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarlığı.....	212
2.25. İstanbul Komutanlığı	216

BÖLÜM 3

TİCARET VE SANAYİ HAYATI.....231

3.1. Metagum Şirketi İdare Heyeti Üyeliği	231
3.2. İnkişaf-ı İktisadi Şirketi Ortaklığı	233
3.3. Şirket Temsilcilikleri Dönemi.....	234
3.4. Kauçuk ve Kablo Fabrikası Ortaklığı.....	237
3.5. Bofors ve Nobelfrott Şirketleri Mümessilliği	239
3.6. Alman Uçakları Türkiye Mümessilliği	240
3.7. Baştaş Krom Madenleri Yöneticiliği	241
3.8. İstanbul Satranç Kulübü Kurucu Üyeliği	243
3.9. Uçak Alım Komisyonu Sorunu Dönemi.....	243

BÖLÜM 4

SİYASİ HAYATI.....251

4.1. 1950 Öncesi Genel Siyasi Durum	251
4.2. 14 Mayıs 1950 Seçimi ve Sonuçları	253
4.3. Demokrat Partinin İcraatları	255
4.4. Selahattin Adil'in Milletvekili Seçilmesi	256
4.5. Selahattin Adil'in Meclis Faaliyetleri.....	256
4.5.1. 1951 Yılı Bütçe Kanunu Görüşmeleri.....	257
4.5.2. Atatürk Aleyhinde İşlenen Suçlar Hakkındaki Kanun Görüşmeleri ..	264
4.5.3. Maden Kanunu Teklifi.....	269
4.5.4. Milletlerarası İş Birliği Teşkilâtının Dışişleri Bakanlığına Bağlanması Hakkındaki Kanun Görüşmeleri	270
4.5.5. Mardin'de Oturan Efram Çirbaka Hakkındaki Dilekçe Komisyonu Kararı Görüşmeleri.....	276

4.5.6. Emir ve Seyis Eleri Hakkındaki Kanun Tasarısı Görüşmeleri.....	278
4.5.7. Turizm Endüstrisini Teşvik Kanun Lâyihası Görüşmeleri	282
4.5.8. “Akraba ve Taallûkat” Tâbirinin Yorumlanması Hakkındaki Görüşmeler	283
4.6. Selahattin Adil’in İstifası ve Vefatı	284
SONUÇ	291
EKLER	295
KAYNAKLAR.....	324

KAYNAKLAR

ARŞİV BELGELERİ

A. GENELKURMAY ASKERİ TARİH VE STRATEJİK ETÜT BAŞKANLIĞI (ATASE)

(1) Atatürk Koleksiyonu (ATAZB) (Dosya Numarası / Gömlek Numarası)

29/83/83-1	29/83/83-1a	42/3/3-17-A
42/3/3-18	42/3/3-18-A	42/3/3-2
42/3/3-6	42/3/3-9-A	42/4/4-1
42/4/4-19	42/4/4-8-A	42/5/5-11
42/5/5-11-A	42/5/5-14	42/5/5-16-A
42/5/5-17	42/5/5-18	42/5/5-18-A
42/5/5-27-A	42/5/5-8	42/5/5-8-A
42/6/6-13-A	42/6/6-9-A	44/2ad
44/2	44/2aa	44/2ab
44/2ae	44/2al	44/2an
44/2ana		

(2) ATASE, Birinci Dünya Harbi (BDH) (Dosya Numarası / Gömlek Numarası)

4862/3/003	4862/3/004	4862/3/004-01-A
4862/3/10	4862/3/11	4862/3/11-1
4862/3/12	4863/7/9	4863/7/20-1
4862/3/17	4862/3/20	4862/3/21
4862/3/28	4862/3/30	4862/3/31
4862/3/32-1	4862/3/32-2	4862/3/38
4862/3/41	4862/3/42	4862/3/42-2
4862/3/42-3	4862/3/44	4862/3/45
4862/3/65	4862/3/66	4862/3/66-1
4862/3/8	4862/3/83	4862/3/84-2
4863/7/1	4863/7/1-1	4863/7/1-2
4863/7/13	4863/7/20	

(3) ATASE, İstiklal Harbi (İSH) (Dosya Numarası / Gömlek Numarası)

1054/43/43-1	116/100/100-3	1205/41/41-1
1205/41/41-1-A	1205/41/41-2	1266/165/165-1
1266/165/165-1-A	1329/18/18-1	1329/18/18-2
1356/69/69-1	1535/49/49-1	1535/49/49-1-A
1545/75/75-1	182/46/46-1	2/120/120-1
3/44/44-1	468/66/66-1	586/99/99-1
586/99/99-2	597/136/136-1	623/127/127-1
623/127/127-2	748/200/200-1	766/1/1-1
766/1/1-2	766/1/1-3	795/1/1-1
799/101/101-1	799/101/101-2	799/101/101-2-A
802/172/172-1	969/64/64-1	969/64/64-2

B. BAŞBAKANLIK CUMHURİYET ARŞİVİ (BCA)

(Dosya Numarası / Gömlek Numarası / Belge Numarası)

030-0-018-001-001-7-15-17	030-0-018-001-002-110-4-10
030-0-010-000-000-207-413-10	030-11-1-00-107-35-8-3
030-0-010-000-000-78-515-1	030-11-1-00-107-35-8-5
030-0-018-001-002-108-24-4	

C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ (BOA)

(Dosya Numarası / Gömlek Numarası / Belge Numarası)

- (4) Yıldız Tasnifi Mütenevvi Maruzat Evrakı (Y.MTV.)
304/69
- (5) Dosya Usulü İradeler Tasnifi (İ.DUİT)
158/10 159/80
- (6) Ayalat-1 Mümtaze Kalemî (A.MTZ.)
(5) 35/146
- (7) Babıali Evrak Odası (BEO)
3960/296977

(8) Hariciye Nezareti İstanbul Murahhaslığı (HR.İM.)

18/139

18/42

19/194

20/158

20/2

66/39

72/7

86/35

Ç. Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü (TİTE)

(Kutu Numarası / Belge Numarası)

324/11/11001

324/11/11-1001

324/11/11-1a001

324/11/11-2001

324/11/11a001

36/221/221001

37/71/71001

37/78/78001

37/84/84001

42/106/106-001

42/106/106-1001

2. BASILI ESERLER VE SÜRELİ YAYINLAR

A. BASILI ESERLER

1911 - 1912 Osmanlı – İtalyan Harbi ve Kolağası Mustafa Kemal, *Türk Asker Büyükleri ve Türk Zaferleri Seri No:10*, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1984.

ADİL, Selahattin; **Hayat Mücadeleleri**, *Zafer Matbaası, İstanbul, 1982.*

-----; **Çanakkale Cephesinden Mektuplar-Hatıralar**, *Yeditepe Yay., İstanbul, 2007.*

AHMET (AHMAD), Feroz; **Bir Kimlik Peşinde Türkiye**, *Çev. Sedat Cem Karadeli, 2. Baskı, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., İstanbul, 2007.*

-----; **İttihat ve Terakki**, *Çev. Nuran Yavuz, Kaynak Yay., İstanbul, 1984.*

Ahmet İzzet Paşa; **Feryadım**, *Yay. Haz. Süheyl İzzet Furgaç – Yüksel Kanar, C.2, Nehir Yay., İstanbul, 1993.*

AKBIYIK, Yaşar; **Milli Mücadele’de Güney Cephesi (Maraş)**, *Sevinç Matbaası, Ankara, 1990.*

AKŞİN, Sina; **Jön Türkler ve İttihat ve Terakki**, *İmge Kitabevi, 3. Baskı, Ankara, 2001.*

ALKAN, Ahmet Turan; **İkinci Meşrutiyet Devrinde Ordu ve Siyaset**, *Ufuk Yay., İstanbul, 2001.*

ALPARGU, Mehmet - ÖZÇELİK, İsmail - YAVUZ, Nuri; **Türk İnkılap Tarihi ve Atatürk İlkeleri**, 2. Baskı, 72 TDFO Yayıncılık, Ankara 1992.

ALTAN, Mehmet; **Süperler ve Türkiye**, *Afa Yay., İstanbul, 1986.*

ALTUĞ, Yılmaz; **Siyasi Tarih Ders Notları (1776-1920)**, *Filiz Yay., İstanbul, 1977.*

APAK, Rahmi; **Yetmişlik Bir Subayın Hatıraları**, *TTK. Bsm., Ankara, 1998.*

ARMAOĞLU, Fahir; **19. Yüzyıl Siyasi Tarihi (1789-1914)**, *TTK. Yay., Ankara, 1997.*

-----; **20. Yüzyıl Siyasi Tarihi (Cilt 1-2: 1914-1995)**, 15. Baskı, *Alkım Yay., İstanbul, 2005.*

-----; **Siyasi Tarih (1789-1960)**, *Ayyıldız Matbaası, Ankara, 1975.*

- ARTUÇ, İbrahim; **Balkan Savaşı**, Kastaş Yay., İstanbul, 1988.
- ; **Yeniden Doğuş**, C.2, Kastaş Yay., İstanbul, Kasım 2001.
- Askeri Fabrikalar Tarihçesi**, Askeri Fabrika Bsm., Ankara, 1940.
- ASPİNALL, C.F. – OGLANDER; **Büyük Harbin Tarihi / Çanakkale, Gelibolu Askerî Harekatı**, Gnkur. Başkanlığı Yay., Askerî Matbaa, 1915.
- ATATÜRK, (Gazi) Mustafa Kemal; **Nutuk-Söylev**, Haz. İsmail Arar - Uluğ İğdemir - Sami N. Özerdim, C.2, TTK. Yay., Ankara, 1999.
- ; **Nutuk 1919-1927**, Yay. Haz. Zeynep Korkmaz, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi Yay., Ankara, 2000.
- ; **Arıburnu Muharebeleri Raporu**, Yay. Haz. Uluğ İğdemir, TTK. Yay., Ankara, 1990.
- ; **Anafartalar Muharebeleri'ne Ait Tarihçe**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 2011.
- ATEŞ, Toktamış; **Siyasal Tarih I, İstanbul Üniversitesi Yay.**, İstanbul, 1989.
- AVCI, Cenk; **Çanakkale Cephesi'nde Hava Savaşları**, ATASE Askeri Tarih Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 2009.
- AYBARS, Ergün; **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi I**, Ege Üniversitesi Bsm., İzmir, 1986.
- AYDEMİR, Şevket Süreyya; **Makedonya'dan Ortaasya'ya Enver Paşa (1908-1914)**, Remzi Yay., 2. Baskı, C.II, İstanbul, 1976.
- ; **Tek Adam (Mustafa Kemal 1919-1922)**, C.2, Remzi Yay., 7. Basım, İstanbul, 1993.
- AYIŞIĞI, Metin; **Mareşal Ahmet İzzet Paşa (Askerî ve Siyasi Hayatı)**, TTK. Yay., Ankara, 1997.
- BABACAN, Hasan; **Mehmed Talât Paşa 1874-1921 (Siyasî Hayatı ve İcraatı)**, TTK. Yay., Ankara, 2005.
- Balkan Harbi (1912 - 1913) Harbin Sebepleri, Askerî Hazırlıklar ve Osmanlı Devleti'nin Harbe Girişi**, 2. Baskı, C.1, Gnkur. Başkanlığı Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1993.
- Balkan Harbi**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1979.
- Balkan Harbi'nde Yanya Savunması Ve Esat Paşa (Korg.Bülkat)**, Türk Asker Büyükle-ri Ve Zaferleri Serisi No:7, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1983.
- Balkan Savaşı'na Katılan Komutanların Yaşam Öyküleri (Alay ve Daha Üst Birlik Komutanları)**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 2004.
- BAYRAK, M. Orhan; **"Osmanlı Tarihi" Yazarları**, Osmanlı Yay., İstanbul, 1982.
- BAYUR, Hilmi Kamil; **Sadrızam Kamil Paşa, Siyasî Hayatı**, Sanat Bsm., Ankara, 1954.
- BAYUR, Yusuf Hikmet; **Türk İnkılabı Tarihi**, C.1 Ks.2, C.3 Ks.2, TTK. Bsm., Ankara, 1991.
- ; **Türk İnkılabı Tarihi**, C.II, TTK. Yay., Ankara, 1983.
- BELEN, Fahri; **1912-1913, Balkan Savaşı**, Harp Akademileri Komutanlığı Yay., İstanbul, 1971.
- ; **20. Yüzyılda Osmanlı Devleti**, Remzi Yay., İstanbul, 1973.
- ; **Büyük Türk Zaferi**, Milli Eğitim Bsm., İstanbul, 1970.

- BIYIKLIOĞLU, Tefvik; **Trakya'da Milli Mücadele**, C.I, TTK. Bsm., Ankara, 1987.
- BİLBAŞAR, Seyhan; **Çanakkale 1915**, Apa-Ofset Bsm., Tekin Yay., İstanbul, 1972.
- BİLMEZ, Bülent Can; **Demiryolundan Petrole Chester Projesi (1908-1923)**, Tarih Vakfı Yurt Yay., İstanbul, 2000.
- Binbaşı Nazmi Bey; **Çanakkale Deniz Savaşları Günlüğü 1914-1922**, Çev. Ahmet Esenkaya, Emre Bsm., İzmir, 2004.
- Birinci Dünya Harbi'nde Türk Harbi Çanakkale Cephesi Harekatı 1 nci 2 nci ve 3 ncü Yayınların Özetlenmiş Tarihi V.Cilt (Haziran 1914 – 9 Ocak 1916)**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1997.
- Birinci Dünya Harbi'nde Türk Harbi Hicaz, Asir ve Yemen Cepheleri ve Libya Harekatı 1914-1918 VI ncı Cilt**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1978.
- Birinci Dünya Harbi'nde Türk Harbi Irak-İran Cephesi 1914-1918**, C.1, Gnkur. Bsm., Ankara, 1979.
- Birinci Dünya Harbi'nde Türk Harbi, Çanakkale Cephesi Harekatı, (Haziran 1914 – 25 Nisan 1915)**, C.V, I.Kitap, Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı Harp Tarihi Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1993.
- Birinci Dünya Harbi'nde Türk Harbi, Çanakkale Cephesi Harekatı**, C.V, 3'ncü Kitap, Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı Harp Tarihi Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1980.
- Birinci Dünya Harbi'nde Türk Harbi, Deniz Harekatı**, C.VIII, Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı Harp Tarihi Resmi Yay. Seri No:3, Ankara, 1976.
- Birinci Dünya Savaşı'na Katılan Alay Ve Daha Üst Kademedeki Komutanların Biyografileri**, Yay. Haz. Hülya Toker – Nurcan Aslan, ATASE Yay., 3 Cilt, Gnkur. Bsm., Ankara, 2009.
- BLEDA, Mithat Şükrü; **İmparatorluğun Çöküşü**, Remzi Yay., İstanbul, 1979.
- BOZDAĞ, İsmet; **Abdülhamid'in Hatıra Defteri (Belgeler ve Resimlerle)**, Kuran Yay., İstanbul, 1975.
- ; **Demirkırat Aldatmacası**, Emre Yay., İstanbul, 1991.
- Cemal Paşa; **Hatırat Bahriye Nazırı ve 4.Ordu Kumandanı**, Yay. Haz. Metin Martı, Arma Yay., 5. Baskı, İstanbul, Eylül 1996.
- CEVAT, Ali; İkinci Meşrutiyetin İlanı ve **Otuzbir Mart Hadisesi, II. Abdülhamid'in Son Mabeyn Başkâtibi Ali Cevat Bey'in Fezlekesi**, Yay. Haz. Faik Reşit Unat, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu TTK. Yay., Ankara, 1991.
- CEYHAN, Nesime; **Osmanlı Dağılırken Ağlayan Hikâyeler 2 Trablusgarp Savaşı Hikâyeleri**, Selis Yay., İstanbul, Kasım 2006.
- ÇAM, Yusuf; **Atatürk'ün Okuduğu Dönemde Askeri Okullar (1892 - 1902)**, ATASE Yay., 2. Baskı, Gnkur. Bsm., Ankara, 1991.
- ÇAMOĞLU, Şemsettin; **Çanakkale Boğazı ve Savaşları, İstanbul Eski Muharipler Cemiyeti Çanakkale Şubesi Yay.**, Kurtulmuş Matbaası, İstanbul, 1962.
- ÇAVAŞ, Raşit; **İnsan ve Asker Kazım Karabekir**, Yapı Kredi Yay., İstanbul, Nisan 2008.
- ÇAVDAR, Tefvik; **Türkiye'nin Demokrasi Tarihi (1839-1950)**, İmge Yay., Ankara, Ekim 1999.
- DANIŞMEND, İsmail Hami; **31 Mart Vak'ası**, İstanbul Yay., İstanbul, 1986.

- ; İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi, C.4, Türkiye Yay., İstanbul, 1972.
- DEMİR, Fevzi; **Osmanlı Devleti'nde II. Meşrutiyet Dönemi Meclisi Mebusan Seçimleri**, İmge Yay., Ankara, 2007.
- DEMİREL, Fatmagül; **II. Abdülhamit Devrinde Sansür**, Bağlam Yay., İstanbul, 2007.
- DERİN, Haldun; **Çankaya Özel Kalemmini Anımsarken (1933-1951)**, Yay. Haz. C. Koçak, Tarih Vakfı Yurt Yay., İstanbul, 1995.
- DÖNMEZ, Ali; **Dağ Başını Duman Almış**, Toplumsal Dönüşüm Yay., C.1, İstanbul, Nisan 2004.
- DURAN, Refik, SAFRAN, M. vd.; **Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi**, Gazi Yay., Ankara, 2003.
- ELDEM, Vedat; **Osmanlı İmparatorluğunun İktisadi Şartları Hakkında Bir Tetkik**, Türkiye İş Bankası Yay., Ankara, 1970.
- ENİS, Selahattin; **Türkiye Seyr-i Sefain İdaresi Rehberi**, İstanbul, 1928.
- ERASLAN, Cezmi; **II. Abdülhamit Ve İslâm Birliği**, Ötüken Yay., İstanbul, 1995.
- ERER, Tekin; **Türkiye'de Parti Kavgaaları**, 2. Baskı, Çınar Matbaası, İstanbul, 1966.
- ERGİN, Osman; **Türk Maarif Tarihi**, C.3-4, Eser Matbaası, İstanbul, 1977.
- ERİCKSON, Edward J.; **Order To Die: A History Of The Ottoman Army In The First World War**, Greenwood Press, 2001.
- ERİM, Nihat; **Devletler Arası Hukuk ve Siyasî Tarih Metinleri Osmanlı İmparatorluğu Antlaşmaları**, A.Ü. Hukuk Fakültesi - TTK. Yay., C.1, Ankara, 1953.
- EROĞUL, Cem; **Demokrat Parti Tarihi ve İdeolojisi**, 2. Baskı, İmge Yay., Ankara, 1990.
- GENCER, Ali İhsan; **Türk Denizcilik Tarihi Araştırmaları**, Türkiye Denizciler Sendikası Eğitim Dizisi 2 Türkiye Denizciler Sendikası Yay., İstanbul, 1986.
- GIURESCU, C.C., A.Otetea, S.Pascu vd.; **Yüzyıllık Bağımsızlık (1877- 1977 Romanya Tarihine Kısa Bir Bakış)**, Çev. Ayla Uzgören, Habora Yay., İstanbul, 1977.
- GÖMEÇ, Sadettin; **Milli Mücadele'de Gaziantep**, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 1989.
- GÖRGÜLÜ, İsmet; **On Yıllık Harbin Kadrosu 1912-1913 Balkan, Birinci Dünya ve İstiklal Harbi**, TTK. Bsm., Ankara, 1993.
- GÜLSOY, Ufuk; **Hicaz Demiryolu**, Eren Yay., İstanbul, 1994.
- GÜNESEN, Fikret; **Çanakkale Savaşları**, Kastaş Yay., Zafer Matbaası, İstanbul, Mart 1986.
- GÜNEŞ, İhsan; **Birinci TBMM'nin Düşünce Yapısı**, İş Bankası Yay., İstanbul, 2008.
- ; **II. Meşrutiyet Devri (1908-1918)**, Ed. Cahit Bilim, Osmanlı Tarihi, Anadolu Üniversitesi Yay., Eskişehir, 1991.
- GÜRESİN, Ecvet; **31 Mart İsyanı**, Habora Yay., İstanbul, 1969.
- HALAÇOĞLU, Ahmet; **Balkan Harbi Sırasında Rumeli'den Türk Göçleri (1912 - 1913)**, TTK. Bsm., Ankara, 1994.
- Halis Bey, **Çanakkale Raporu**, Eser Matbaası, İstanbul, 1975.
- HALLI, Reşat; **Türkiye Cumhuriyeti'nde Ayaklanmalar (1924-1938)**, Gnkur. Harp Tarihi Başkanlığı Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1972.
- HANİOĞLU, Şükrü; **Bir Siyasal Örgüt Olarak İttihat ve Terakki Cemiyeti ve Jön Türklük (1889 - 1902)**, İletişim Yay., İstanbul, 1985.

- Hareket Ordusu Ve Kurmay Yüzbaşı Mustafa Kemal**, ATASE Yay., 2. Baskı, Gnkur. Bsm., Ankara, 2011.
- Harp Akademileri Yıllığı 1848 - 2007**, Harp Akademisi Yay., İstanbul.
- HAYTA, Necdet – BİRBUDAK, Togay Seçkin; **Balkan Savaşları'nda Edirne**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 2010.
- HÜLAGU, Metin; **Bir Umudun İnşası Hicaz Demiryolu, Yitik Hazine Yay., İzmir, 2008.**
- HÜSNÜ, Hüseyin; **Dr. Hüseyin Hüsnü Bey'in Not Defterinden Trablusgarp Savaşı**, Haz. Mebrure Değer, Kurtiş Matbaacılık, İstanbul, 1998.
- Hüsrev Gerede'nin Anıları, Kurtuluş Savaşı, Atatürk ve Devrimleri**, Haz. Sami Önal, Literatür Yay., İstanbul, 2002.
- İNAN, Ali Mithat; **Atatürk'ün Not Defterleri**, Ankara, Gündoğan Yay., 1996.
- İSKORA, Muharrem Mazlum; **Harp Akademileri Tarihçesi 1846 -1965**, Gnkur. Bsm., Ankara, 1966.
- İttihad ve Terakki İçinde Dönerler**, Anl. Galip Vardar, Çev. Samih Nafiz Tansu, Yeni Zamanlar Yay., İstanbul, 2003.
- KAFESÇİOĞLU, Ruhi; **Yüksek Mühendis Mektebi'nden İstanbul Teknik Üniversite-si'ne**, YEM (Yapı - Endüstri Merkezi) Yay., İstanbul, Ocak 2010.
- KARABEKİR, Kazım; **Hayatım**, Yapı Kredi Yay., İstanbul, 2010.
- ; **İstiklal Harbimiz**, Türkiye Yay., İstanbul, 1969.
- ; **İttihad ve Terakki Cemiyeti Neden Kuruldu, Nasıl Kuruldu, Nasıl İdare Olundu?**, Yay. Haz. Faruk Özerengil, İstanbul, 1982.
- ; **İttihat ve Terakki Cemiyeti (1896-1909)**, Emre Yay., İstanbul, 1995.
- KARACAN, Ali Naci; **Lozan Konferansı ve İsmet Paşa**, Bilgi Yay., Ankara, 1993.
- KARAL, Enver Ziya; **Osmanlı Tarihi, İkinci Meşrutiyet ve Birinci Dünya Savaşı (1908-1918)**, TTK. Yay., C.IX, II.Bölüm, Ankara, 1988.
- ; **Osmanlı Tarihi**, TTK. Bsm., C.VIII, Ankara, 1983.
- KARPAT, Kemal H. - ZENS, Robert W.; **I. Meşrutiyet Dönemi ve II. Abdülhamid'in Saltanatı (1876-1909), Genel Türk Tarihi, Yeni Türkiye Yay., C.VII, Ankara, 1999.**
- Kıbrıs'ın Fethi 1570-1571**, ATASE Türk Asker Büyükleri ve Zaferleri Serisi No:11, Ankara, 1986.
- KIRÇAK, Çağlar; **Meşrutiyetten Günümüze Gericilik**, 2. Baskı, İmge Yay., Ankara, Mart 1994.
- KULİN, Ayşe; **Füreya**, Remzi Yay., İstanbul, 2004
- KURAT, Yuluğ Tekin; **Osmanlı İmparatorluğu'nun Paylaşılması**, Turhan Yay., 2. Basım, Ankara, 1986.
- KURTCEPHE, İsrail - BEDEN, Aydın; **Türkiye Cumhuriyeti Tarihi**, Alp Yay., 2. Baskı, Ankara, 2007.
- KURTCEPHE, İsrail; **Türk-İtalyan İlişkileri (1911-1916)**, TTK. Yay., Ankara, 1995.
- KUTLU, Sacit; **Milliyet ve Emperyalizm Yüzyılında Balkanlar ve Osmanlı Devleti**, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., İstanbul, 2007.
- LOHANİZADE, Mustafa Nureddin; **Hubb-ı İstiklalın Abidesi, Gaziantep Müdafaası**, Matbaa-i Milli, İstanbul, 1342.

- Lord Kinros, **Atatürk, Bir Milletten Yeniden Doğuşu**, Altın Kitaplar Yay., İstanbul, 1994.
- Mehmet Selahaddin Bey; **İttihat ve Terakki'nin Kuruluşu ve Osmanlı Devleti'nin Yıkılışı Hakkında Bildiklerim**, Sad. Ahmet Varol, İnkılap Yay., İstanbul, 1989.
- MELEK, Kemal; **Doğu Sorunu ve Milli Mücadele'nin Dış Politikası**, Der Yay., İstanbul, 1985.
- NUR, Rıza; **Hayat ve Hatıralarım**, C.I, İşaret Yay., İstanbul, 1992.
- NURİ, Osman - R., A.; **Abdülhamid-i Sâni Ve Devr-İ Saltanatı, Hayat-i Hususiyesi**, C.3, İstanbul, 1327 (1911).
- OKYAR, Fethi; **Üç Devirde Bir Adam**, Haz. Cemal Kutay, Tercüman Yay., İstanbul, 1980.
- ONAR, Mustafa; **Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı Yazışmaları I**, Kültür Bakanlığı, Ankara, Adana Ofset, 1995.
- ; **Atatürk'ün Kurtuluş Savaşı Yazışmaları II**, Kültür Bakanlığı, Ankara, 1'inci Baskı, G.Ü. Teknik Eğitim Fakültesi Matbaası, 1995.
- ; **Kuruluşundan Kurtuluşuna Bağlantıları İle Saimbeyli**, Adana Valiliği Kültür Yay., 2. Baskı, Adana Matbaası, Eylül 2002.
- ORTAYLI, İlber; **Osmanlı İmparatorluğu'nda Alman Nüfuzu**, Kaynak Yay., İstanbul, 1983.
- ; **Türkiye'nin Yakın Tarihi**, Timaş Yay., İstanbul, Eylül 2010.
- Osmanlı Döneminde Askeri Okullarda Eğitim**, Haz. Hülya Yazar, MSB. Yay., TTK. Bsm., Ankara, Haziran 2000.
- ÖZAKMAN, Turgut; **Diriliş Çanakkale 1915**, Bilgi Yay., 2. Basım, İstanbul, Mart 2008.
- ; **Şu Çılgın Türkler**, Bilgi Yay., 2. Basım, İstanbul, Nisan 2005.
- ; **Vahidettin, M.Kemal ve Milli Mücadele (Yalanlar, Yanlışlar, Yutturmacalar)**, Bilgi Yay., İstanbul, Eylül 1997.
- ÖZEL, Mehmet; **Cepheden Kurtuluş Savaşına 1. Dünya Savaşı ve Cepheleler**, C.1-2, 6. Baskı, Ankara Ticaret Odası (ATO) Yay., Gemi Matbaacılık.
- ÖZGÜLDÜR, Yavuz; Türk-Alman İlişkileri (1923-1945)**, Gnkur. Başkanlığı Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1993.
- ÖZTUNA, Yılmaz; **Avrupa Türkiyesi'ni Kaybımız Rumeli'nin Elden Çıkışı**, Bâbüalî Kültür Yay., İstanbul, 2006.
- ; **II. Abdülhamid Zamanı ve Şahsiyeti**, Kubbealtı Yay., İstanbul, Eylül 2008
- ÖZTÜRK, Kazım; **Türk Parlamento Tarihi TBMM_IX. Dönem (1950 - 1954)**, Türkiye Büyük Millet Meclisi Vakfı Yay. No:18, C.VII (Özgeçmiş), Türkiye Büyük Millet Meclisi Vakfı Yay., Ankara, 1999.
- ÖZYÜKSEL, Murat; **Hicaz Demiryolu**, Tarih Vakfı Yurt Yay., İstanbul, 2000.
- POMIANKOWISKI, Joseph; **Osmanlı İmparatorluğu'nun Çöküşü, 1914-1918 I. Dünya Savaşı**, Çev. Kemal Turan, Kayıhan Yay., İstanbul, 1990.
- Sait Paşa; **Sait Paşa'nın Hatıratı**, C.2, 2. Kısım, Dersaadet (İstanbul), 1328 (1912).
- SANDER, Oral; **Siyasi Tarih (1918-1945)**, İmge Yay., 6. Basım, Ankara, Haziran 1998.
- SANDERS Liman Von, **Türkiye'de Beş Yıl**, Yenigün Yayıncılık, Aralık 1999.
- SARAL, Hulki - SARAL, Tosun, **Vatan Nasıl Kurtarıldı**, İş Bankası Kültür Yay., Ankara, 1970.

- SARIHAN, Zeki; **Kurtuluş Savaşı Günlüğü**, C.III, TTK. Bsm., Ankara, 1995.
- SEÇER, Turhan; **Anılarla Çanakkale Cephesi Ve Neticesi**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 2008.
- SERTOĞLU, Mithat; **Osmanlı Tarih Lügatı**, Enderun Yay., İstanbul, 1986.
- SONYEL, Salahi R.; **Türk Kurtuluş Savaşı ve Dış Politika II**, TTK. Yay., Ankara, 2003.
- Süleyman Şefik Paşa; **Hatıratım, Başıma Gelenler ve Gördüklerim, 31 Mart Vak'ası**, Çev. - Yay. Haz. Hümeysra Zerdeci, Arma Yay., İstanbul, 2004.
- ŞENER, Nedim; **Tepeden Tırnağa Yolsuzluk**, Metris Yayıncılık, Haziran 2001.
- ŞİVGİN, Hale; **Trablusgarp Savaşı ve 1911-1912 Türk İtalyan İlişkileri (Trablusgarp Savaşı'nda Mustafa Kemal Atatürk'le İlgili Bazı Belgeler)**, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi, 2. Baskı, İstanbul, 2006.
- Talat Paşa'nın Anıları**; Haz. Alpay Kabacalı, Türkiye İş Bankası Kültür Yay., Genel Yayın: 445 Edebiyat Dizisi: 104, Şefik Matbaası, İstanbul, Şubat 2000.
- Tarihte Türk-Bulgar İlişkileri**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 2004.
- TEPEYRAN, Ebubekir Hazım; **Hatıralar**, 2. Baskı, Pera Yay., İstanbul, 1998.
- THOMAZİ A.; **Çanakkale Deniz Savaşı**, Çev. Hüseyin Işık, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1997.
- TUNAYA, Tarık Zafer; **Türkiye'de Siyasi Partiler**, C.1, Hilal Matbaacılık, İstanbul, 1984.
- TUNÇÇAPA, Şakir; **Çanakkale Harbi Hatıralarım**, Türkiye Cumhuriyeti Milli Müdafaa Vekaleti (T.C.M.M.V.) Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, İstanbul, 1958.
- TURFAN, M. Naili; **Jön Türklerin Yükselişi**, Çev. Mehmet Morali, Alkım Yay., İstanbul, 2005.
- TUTEL, Eser; **Seyr-i Sefâin Öncesi ve Sonrası**, İletişim Yay., İstanbul, 2006.
- Türk Deniz Harp Tarihinde İz Bırakan Gemiler, Olaylar ve Şahıslar, Türk Deniz Harp Tarihinde Kıbrıs'ın Fethi**, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Piri Reis Araştırma Merkezi Yay., S.9, İstanbul, 2009.
- Türk Harp Tarihi Derslerinde Adı Geçen Komutanlar**, Harp Akademileri Komutanlığı Yay., Harp Akademileri Bsm., Yenilevent İstanbul, Temmuz 1983.
- TÜRK, Hikmet Sami - TUNCER, Erol; **Türkiye İçin Nasıl Bir Seçim Sistemi**, Tesav Yay., Ankara, 1995.
- Türk İstiklâl Harbi Batı Cephesi**, Gnkur. Harp Tarihi Dairesi Yay., C.II Kısım:1, Gnkur. Bsm., Ankara, 1963.
- Türk İstiklâl Harbi Güney Cephesi IV'üncü Cilt**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 2009.
- Türk İstiklâl Harbi**, C.2, Kısım:5, Kitap:2, Gnkur. Başkanlığı Harp Tarihi Dairesi Resmi Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1973.
- Türk İstiklâl Harbi'ne Katılan Tümen ve Daha Üst Komutanların Biyografileri**, Gnkur. Başkanlığı Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1989.
- Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi Balkan Harbi (1912 - 1913) Garp Ordusu, Vardar Ordusu ve Ustruma Kolordusunun Harekât ve Muharebeleri**, III'üncü Cilt, I'inci Kısım, ATASE Askeri Tarih Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1979.
- Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi Kıbrıs Seferi (1570-1571)**, ATASE Yay., C.3, 3.Kısım Eki, Ankara, 1971.

- Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi Osmanlı Devri Balkan Harbi (1912 – 1913) Garp Ordusu Yunan Cephesi Harekâtı**, III'üncü Cilt, II'nci Kısım, ATASE Askeri Tarih Yay. Seri No:4, Gnkur. Bsm., Ankara, 1981.
- Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi Osmanlı Devri Osmanlı - İtalyan Harbi (1911 – 1912)**, ATASE Askeri Tarih Yay. Seri No:5, Gnkur. Bsm., Ankara, 1981.
- Türk Silahlı Kuvvetleri Tarihi, III'üncü Cilt 6'ncı Kısım (1908-1920)**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1996.
- TÜRKGELDİ, Ali Fuat; **Görüp İştiklerim**, TTK. Bsm., Ankara, 1949.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Albümü 23 Nisan 1920 – 20 Ekim 1991**, Ankara, 1994.
- TÜRKMEN, Zekeriya; **Mütareke Döneminde Ordunun Durumu ve Yeniden Yapılması**, TTK. Yay., Ankara, 2001.
- ; **Osmanlı Meşrutiyetinde Ordu - Siyaset Çatışması**, İrfan Yay., 2. Baskı, İstanbul, 1999.
- UÇAROL, Rıfat; **Gazi Ahmet Muhtar Paşa (1839-1919)**, 2. Baskı, Filiz Yay., İstanbul, 1989.
- ; **Siyasi Tarih**, Filiz Yay., İstanbul, 1985.
- ULUSOY, Mümtaz; **İstiklal Savaşında 2'nci Kolordu**, Yay. Haz. Ahmet Tetik – Şeyda Büyükcan, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 2006.
- UZEL, Sahir; **Gaziantep Savaşının İç Yüzü**, Doğu Matbaası, Ankara, 1952.
- UZER, Tahsin; **Makedonya'da Eşkıyalık ve Son Devir Osmanlı Yönetimi**, TTK. Yay., Ankara, 1987.
- VANDEMİR, Baki; **Türk İstiklal Savaşında Sakarya'dan Mudanya'ya**, Yay. Haz. Hayriye Yalçın, ATASE Askeri Tarih Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 2006.
- WALLACH, Jehuda L.; **Bir Askeri Yardımın Anatomisi**, Çev. Fahri Çeliker, ATASE Askeri Tarih Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1985.
- YAVUZ, Cemil; **Çanakale Destanı'ndan Bir Yaprak, Soğanlıdere**, Zeytinburnu Belediyesi Kültür Yay., İstanbul, Mart 2006.
- YILDIRIM, Tahsin; **Veliaht Yusuf İzzettin**, Çatı Yay., İstanbul, Şubat 2007.
- YILMAZ, Veli; **Birinci Dünya Harbinde Türk-Alman İttifakı ve Askeri Yardımlar**, Cem Ofset Matbaacılık, İstanbul, 1993.

B. SÜRELİ YAYINLAR

(1) DERGİLER, ANSİKLOPEDİLER

64 numaralı **Askeri Mecmuaya mülhak**, S.5, Mart 1927

ADİL, Selahattin, “İstanbul'un Kurtuluşu”, **Yakın Tarihimiz Dergisi (Hatıralar, Vesikalar, Resimlerle; Birinci Meşrutiyetten Zamanımıza Kadar)**, S.32, C.3, 1962, s.161-162

AKANDERE, Osman; “Damat Ferit Paşa'nın IV. Hükümeti Döneminde Kuvâ-yı Milliye İleri Gelenleri Hakkında Verilen İdam Kararları”, A.Ü. TİTE (TİTE) **Atatürk Yolu Dergisi**, S.43, Bahar 2009, ss.343-406

- AKBAY, Cemal; “Birinci Dünya Harbi’nde Türk Cephelerindeki Harekatın Sevk ve İdare-
sinde Yapılan Bazı Olumsuz Uygulamalar Üzerine Genel Bir Değerlendirme”, **Askeri
Tarih Bülteni**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.13, S.24, Ankara, Şubat 1988, ss.29-38
- AKÇA, Bayram; “Çanakkale Savaşları’nda ANZAK’ların Rolü”, **Askeri Tarih Araştır-
maları Dergisi**, ATASE Yay., Y.6, S.12, Gnkur. Bsm., Ankara, Ağustos 2008
- ; “Çanakkale Savaşları’nda Mustafa Kemal’in Rolü”, **Tarih İncelemeleri Der-
gisi**, C.XXI, S.2, Aralık, 2006
- AKGÜL, Nilgün; “Çanakkale Muharebeleri ve Etkileri”, **Askeri Tarih Bülteni**, ATASE
Yay., Gnkur. Bsm., Y.16, S.31, Ankara, Ağustos 1991
- AKGÜN, Seçil - ULUĞTEKİN, Murat; “Hilal i Ahmer ve Trablusgarp Savaşı”, **OTAM
Dergisi**, S.3, Ankara, 1992
- AKŞİN, Sina; “Balkan Savaşları’nın Dünya Tarihindeki Yeri”, **90’uncu Yılında Balkan Sa-
vaşları ve Lüleburgaz Muharebeleri Ulusal Sempozyumu**, 26 Ekim 2002, Lülebur-
gaz Belediyesi Kültür Yay., 2004
- ALEXANDRESCU, Ion; **Enciclopedia de Istorie a României**, Bucureşti, 2000
- ALKAN, Necmettin; “1908 Jön Türk İhtilalinin Başlamasında Reval Buluşmasının Öne-
mi”, **Toplumsal Tarih Dergisi**, Tarih Vakfı Yay., S.175, Temmuz 2007
- ARIKAN, Zeki; **Balkan Savaşı ve Kamuoyu**, “Dördüncü Askeri Tarih Semineri, Bildiri-
ler”, Gnkur. Bsm., Ankara, 1989
- ARSLAN, Ali; “Ülkenin Kurtarılmasında Kuva-yı Milliyе’nin Görüşü ve Yalnız Siyase-
ten Müdafaanın İflası (1918-1920)”, **İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih
Dergisi**, S.36, İstanbul, 2000, ss.7-28
- ARSLAN, Esat; “Balkan Savaşı’nda Selânik’in Teslimi Ve Yunanların Teslim Protoko-
lüne Kayıtsızlıkları”, **Dokuzuncu Askerî Tarih Semineri**, İstanbul, 2003, Gnkur.
Başkanlığı Yay., Ankara, 2006, ss.221-228
- ; “Goben Ve Breslav’ın Alınmasının Perde Arkası, ABD’nin Yunanistan’a Ver-
diği İki Savaş Gemisi: Mississippi Ve Idaho Dretnotları”, **Askerî Tarih Araştırma-
ları Dergisi**, S.16 (Özel Sayı 95’inci Yıl Dönümünde Çanakkale Muharebeleri ve
Atatürk), Ağustos 2010
- Askeri Tarih Belgeleri Dergisi**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.47, S.105, Ankara, Ocak
1988
- Askeri Tarih Belgeleri Dergisi**, ATASE Yay., Y.31, S.80, Gnkur. Bsm., Ankara, Ağustos
1981
- Askeri Tarih Belgeleri Dergisi**, ATASE Yay., Y.46, S.104, Gnkur. Bsm., Ankara, Haziran
1997
- Askeri Tarih Bülteni**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.44, S.99, Ankara, Ocak 1995
- ATABEY, Figen; “İngiliz Belgelerinde Çanakkale Muharebeleri’nin Deniz Harekâtı”,
Askerî Tarih Araştırmaları Dergisi, S.16 (Özel Sayı 95’inci Yıl Dönümünde
Çanakkale Muharebeleri ve Atatürk), Ağustos 2010
- ATMACA, Talip; “31 Mart İrtica Olayı”, **Askeri Tarih Bülteni**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm.,
Y.13, S.24, Ankara, Şubat 1988

- AVCI, Orhan; "İkinci Meşrutiyet Devrinin Türk Demokrasi Tarihindeki Yeri", **Askeri Tarih Bülteni**, ATASE Yay., Y.25, S.48, Gnkur. Bsm., Ankara, Şubat 2000
- AYDIN, Ayşe; "Türkiye Millet Meclisi Birinci Döneminde Görev Yapan Sağlık Mensupları", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, Türkiye Cumhuriyeti'nin 75. Yılı Özel Sayısı, S.42, C.XIV, Kasım 1998, Ankara
- AYSAL, Necdet; "Örgütlenmeden Eyleme Geçiş: 31 Mart Olayı", A.Ü. TİTE **Atatürk Yolu Dergisi**, S.37-38, Mayıs-Kasım 2006
- AYTEPE, Oğuz; "Çanakkale Savaşı Bibliyografyası", A.Ü. TİTE **Atatürk Yolu Dergisi**, S.25-26, Mayıs-Kasım 2000, ss.1-72
- BAKTIAYA, Adil; "1830: Fransa'nın Cezayir'i İşgali, Abdülkadir'in Yükselişi ve Amerikan Kamuoyunda 'Abdülkadir' Hayranlığı", **Ortadoğu Etütleri: Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Dergisi**, C.1, S.2, Ocak 2010, ss.144-169
- ; "19. Yüzyıl Suriyesinde Hıristiyan - Müslüman İlişkilerinde Değişim: 1860 Şam Olayları", **İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası**, 2009
- BAŞ, Ersan; "Balkan Harbi'nde Osmanlı Donanmasının İcra Ettiği Görev ve Harekat ile Sonuçlarının İncelenmesi", **Dokuzuncu Askeri Tarih Semineri Bildiriler II**, Gnkur. Bsm., Ankara, 2006
- BAŞARAN, Selami; "Çanakkale Muharebesi Kara Harekatına Genel Bir Bakış", **Çanakkale Muharebeleri 75 nci Yıl Armağanı**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1990
- BAYCAN, Nusret; "Türk İstiklal Harbinde Terfi Veya Takdirname İle Taltif Edilen Subaylar", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, S.25, C.IX, Ankara, Kasım 1992
- ; "Orgeneral Cevat Çobanlı", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, S.20, C.VII, Mart 1991
- BAYKAL, Bekir Sıtkı; "İzmir'in Yunanlılar Tarafından İşgali ve Bu Olayın Doğu Anadolu'daki Tepkileri", **Belleten Dergisi**, C.33, S.132, Ekim 1969
- BAYKAL, Hülya; "Kurtuluş Savaşında Türk - Fransız İlişkileri ve Bir Fransız Türk Dostu Albay Mougin", **TİTE Atatürk Yolu Dergisi**, C.2, S.7, 1991, ss.457-511
- BAYRAKTAR, Bayram; "Milli Mücadele'de Denizli Olayı", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, S.22, C.VIII, Kasım 1991
- BAYUR, Yusuf Hikmet; "Balkan Savaşı'nda Büyük Devletlerin İstekleri ve Kâmil Paşa Hükümetinin Cevabı", **Belgelerle Türk Tarihi Dergisi**, S.44, Eylül 2000
- BİLGİN, Mustafa Sıtkı; "Atatürk Döneminde Türkiye'nin Balkan Diplomasisi (1923-1930)", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, S.60, C.XX, Kasım 2004
- BİRECİKLİ, İhsan Burak; "Yüzüncü Yılında II. Meşrutiyet'in İlanı Üzerine Bir İnceleme", **G.Ü. Akademik Bakış Dergisi**, S.3, C.2, Kış 2008
- Birinci Basamakta Adli Tıp**, Ed. Sermet Koç -Muhammet Can, İstanbul Tabip Odası Yay., 2. Baskı, İstanbul, Mart 2011
- BORAK, Sadi; "31 Mart Vakasının Çıkış Nedenleri Üzerine Çeşitli Yorumlar ve Atatürk ve Hareket Ordusu Üzerine Orgeneral İzzettin Çalışlar'ın Bir Makalesi", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, C.VIII, S.23, Ankara, 1992

- BOZKURT, Giray Saynur; "Geçmişten Günümüze Romanya'da Türk Varlığı", **Karadeniz Araştırmaları Balkan, Kafkas, Doğu Avrupa Ve Anadolu İncelemeleri Dergisi**, C.5, S.17, Bahar 2008
- Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi**, Gelişim Yayınları, Cilt:1, İstanbul, 1986
- CENGÜVAR, Ümit; "Çanakkale Muharebeleri'nde Boğaz Harbi - 18 Mart Deniz Harakâtı", **Askerî Tarih Araştırmaları Dergisi**, S.16 (Özel Sayı 95'inci Yıl Dönümünde Çanakkale Muharebeleri ve Atatürk), Ağustos 2010
- CEYHAN, Nesîme; "1911-1922 Yılları Türk Hikâyesine Kaynak: Harp", **Turkish Studies** (International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-Yeni Türk Edebiyatının Kaynakları Özel Sayısı), Nu:4/1 (S.Volume 4 Issue 1-2), Şubat (Winter), 2009
- ÇAPA**, Mesut; "İzmir Müdafaa-i Hukuk-ı Osmaniye Cemiyeti (Aralık 1918-Mart 1920)", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, S.21, C.VII, Temmuz 1991
- ÇELİKER**, Fahri; "18 Mart Zaferi", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, S.11, C.IV, Mart 1988
- ÇOBANLI, Cevat; "Çanakkale'de Mehmetçik General Cevat Anlatıyor", **Yakın Tarihimiz Dergisi**, C.1, s.77
- DEMİR, Sertif – KESKİN, Alev – İLHAN, Fatma; "Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na Girişi: Karadeniz Baskını", **Askerî Tarih Araştırmaları Dergisi**, Y.9, S.17, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, Şubat 2011
- DEMİRÜREK, Mehmet; "Sadrazam Kıbrıslı Kamil Paşa Hakkında Bazı Notlar Ve Kamil Paşa'nın Terekesi", **A.Ü. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi**, C.25, S.40
- DOĞAN, Enfel; **Numune-i Terakki-İlk Öğrenci Dergisi**, İstanbul Erkek Liseliler Eğitim Vakfı Yay., İstanbul, 2008
- DOKUYAN, Sabit; "I. Büyük Millet Meclisi'nde Kayseri Mebusları ve Milli Mücadeledeki Etkinlikleri", **Erciyes Üniversitesi SBE Dergisi**, S.30, Y.2011/1, ss.327-349
- DÖRDÜNCÜ, Muharrem; "1774 Küçük Kaynarca Antlaşmasından 1841 Londra Sözleşmesine Kadar Boğazlar Meselesi", **Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C.3, S.1, Afyon, 2001
- DUMAN, Selçuk; "Ali Rıza Paşa Hükümeti'nin Kuruluşu", **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, S.2, C.12, Elazığ, 2002, ss.341-358
- ERAT, Muhammet; "Çanakkale Savaşları Ve Bu Savaşlarda Ölen Çanlılar", Çan Değerleri Sempozyumu, 28-29 Ağustos 2008, **Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yay. No: 83**, Olay Matbaası, Çanakkale, 2008
- ; "İzzettin Çalışlar ve Selahattin Adil Bey'lerin Çanakkale Savaşlarındaki Rollerini", **Çanakkale Savaşları Semineri I**, Onsekiz Mart Üniversitesi Tarih Öğretmenliği, Çanakkale, 2004
- ERDİNÇ, Halil; "Balkan Harbi Yenilgisinde İç Politikanın Etkileri", **Askerî Tarih Bülteni**, Y.9, S.17, Ağustos 1984
- ERDOĞAN, Abdülkerim; **Tarih İçinde Polatlı**, Polatlı Belediyesi Başkanlığı Yay., Doğuş Matbaası, Ankara, 2007

- ERGİN, Feridun; “Mütareke Kabineleri”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, S.21, C. VII, Temmuz 1991
- ERKAL, Şükrü; “Birinci Dünya Savaşı’nda Çanakkale Cephesi Deniz Harekatı (Boğazın Zorlanması)”, **Çanakkale Muharebeleri 75 nci Yıl Armağanı**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1990
- ERTEM, Barış; “Türkiye-ABD İlişkilerinde Truman Doktrini ve Marshall Planı”, **Balıkesir Üniversitesi SBE Dergisi**, C.12, S.21, Haziran 2009, ss.377-397
- GÖK, Hayrullah - UYAR, Mesut; “Birinci Dünya Savaşı’nda Alman Askerî Yardım Heyetinin Bilinmeyen Bir Yönü Bir Arşiv Yağmasının Hikâyesi”, **Toplumsal Tarih Dergisi**, Tarih Vakfı Yay., C.XIV, S.83, Ankara, Kasım 2000, ss.4-11
- GÖK, Nurşen; “Ebubekir Hazım Tepeyran’ın Memleket İdaresine Dair Önerileri”, **A.Ü. Dil Tarih Coğrafya Fakültesi Tarih Dergisi**, S.42, Eylül 2007
- GÖRGÜLÜ, İsmet; “Çanakkale Zaferi Üzerine Alman İddiaları”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, S.28, C.X, Ankara, Mart 1994
- GÜLER, Birgül Ayman, vd.; “Açıklamalı Yönetim Zaman dilimi 1940-1949”, A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Araştırma ve Uygulama Merkezi: 3 **Türkiye Cumhuriyeti İdare Tarihi Araştırması (TİDATA)**, A.Ü. Bsm., Ankara, 2008
- GÜNER, Zekai; “Trakya-Paşaeli Cemiyeti’nin Kuruluşu ve Faaliyetleri”, **Atatürk Araştırma Merkezi**, Ankara, 1998
- GÜNGÖR, Süleyman; “14 Mayıs 1950 Seçimleri ve CHP’de Bunalım”, **Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, S.21, Mayıs 2010, ss.193-208
- HALAÇOĞLU, Ahmet; “Balkan Savaşları (1912-1913)”, **Türkler Ansiklopedisi**, 13. Cilt, Yeni Türkiye Yay., Ankara, 2002
- ; “Birinci Dünya Savaşı’nda Türk Donanması ve Çanakkale Deniz Operasyonları”, **Askeri Tarih Bülteni**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.13, S.25, Ankara, Ağustos 1988
- Hicaz Demiryolu Layihası**, İstanbul, 1324
- ILGAR, İhsan; “Balkanlılara Neden Yenildik?...”, **Hayat Tarih Mecmuası**, S.8, Eylül 1972
- ; “31 Mart ve Hareket Ordusu”, **Belgelerle Türk Tarihi Dergisi**, S.6, İstanbul, Mart 1968
- IŞIK, Hüseyin; “Prens Andre’nin İtirafı”, **Askeri Tarih Bülteni**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.16, S.30, Ankara, Şubat 1991
- İLKİN, Selim; “1922-1923 Yılları Türkiye’sinde Bir Yabancı Sermaye Girişimi: Chester Demiryolu Projesi”, **Uluslararası Atatürk Sempozyumu, Bildiriler ve Tartışmalar (17-22 Mayıs 1981)**, Türkiye İş Bankası Kültür Yay., Ankara, 1984, ss.739-781
- KABASAKAL, Hüseyin; “Birinci Dünya Savaşı Çanakkale Muharebeleri’nde Türk ve Alman Savunma Planları Konusunda Yorumlar”, **Çanakkale Muharebeleri 75 nci Yıl Armağanı**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1990
- KARAKAYA, Tuba; “Çanakkale Muharebeleri”, **Askeri Tarih Bülteni**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.19, S.36, Ankara, Şubat 1994

- KARAMAN, Lutfullah; "Hicaz Demir Yolu Dönemin Şartları İçinde Mali Kaynakları ve İfade Ettiği Anlam Üzerine Notlar", **Askeri Tarih Bülteni**, ATASE Yay., Y.22, S.42, Gnkur. Bsm., Ankara, Şubat 1997
- KARATAŞ, Murat; "Türk Tarihinin Seyrine Bir İşaret Levhası: Çanakkale Savaşları", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, S.76, C.XXVI, Ankara, Mart 2010
- KARAYAMAN, Mehmet; "İzmir Valisi İzzet Bey'in Kaleminden İzmir'in İşgali", **Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi**, S.15, C.6, İzmir, 2007
- KOLLU, Atilla; "Büyük Zafer (Öncesi ve Sonrası İle)", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, S.24, C.VIII, Temmuz 1992
- KURTCEPHE, İsrail; "Osmanlı Paramentosu ve Türk İtalyan Savaşı (1911-1912)", **OTAM Dergisi**, S.4, Ankara, 1993
- ; "Rodos ve Oniki Ada'nın İtalyanlarca İşgali", **OTAM Dergisi**, S.2, Ankara, 1991
- KÜREKLİ, Recep; "Hicaz Demiryolu'nun Akdeniz'e Açılması ile Yaşanan Sosyo-Ekonomik Dönüşüm: Hayfa Kazası Örneği", **History Studies Dergisi Ortadoğu Özel Sayısı**, Samsun, Ekim 2010
- MORPINAR, Hüsamet; "1806-1812 Savaşları Esnasında İngiliz Donanmasının 1807 Yılında İstanbul Önlerine Gelerek Osmanlı Devleti'ni Tehdidi 19 Şubat - 3 Mart 1807", **Askeri Tarih Bülteni**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.16, S.30, Ankara, Şubat 1991
- MSÜ Ayın İzi** Mimar Sinan Üniversitesi Aylık Bülteni, S.4, İstanbul, Nisan 2001
- MUTLU, Avni; "Balkan Savaşı'ndan Çıkarılacak Dersler", **Askeri Tarih Bülteni**, Y.10, S.18, Şubat 1985
- NUTKU, Emrullah; "İstanbulda Yeraltı Çalışmaları", **Yakın Tarihimiz Dergisi**, C.1, ss.377-378
- OKUR, Mehmet; "Osmanlı Devleti'nin Almanya ile İttifakını ve Birinci Dünya Savaşı'na Girişini Gerektiren Sebepler", **Askeri Tarih Araştırmaları Dergisi**, S.16 (Özel Sayı 95'inci Yıl Dönümünde Çanakkale Muharebeleri ve Atatürk), Ağustos 2010
- ÖKSÜZ, Melek; "Amerikan Belgelerine Göre I. Dünya Savaşı ve Mütareke Dönemlerinde Osmanlı Hükümetleri", **Turkish Studies**, Vol. 5/1, Winter 2010, ss.1247-1270
- ÖZGÜLDÜR, Yavuz; "Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na Girişi Goeben ve Breslau Olayı", **Askeri Tarih Araştırmaları Dergisi**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.2, S.4, Ankara, Ağustos 2004
- ; "Yüzbaşı Helmut Von Moltke'den Müşir Liman Von Sanders'e", **OTAM Dergisi**, S.4, Ankara, 1993
- ÖZTOPRAK, İzzet; "31 Mart 1921 : İkinci İnönü Muharebesi", **Askeri Tarih Bülteni**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.12, S.22, Ankara, Şubat 1987, ss.163-174
- ÖZTÜRK, Mustafa; "Çanakkale Muharebeleri'nde Türk Ordusunun İkmal ve İşe Durumu", **Askeri Tarih Bülteni**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.12, S.22, Ankara, Şubat 1987
- ÖZYÜKSEL, Murat; "Osmanlı Demiryolu İşletmeciliğinde Bir Devlet Girişimi: Hicaz Demiryolu (I)", **İktisat Dergisi**, Şefik Matbaası, İstanbul, 1989

- ; “Osmanlı Demiryolu İşletmeciliğinde Bir Devlet Girişimi: Hicaz Demiryolu (II)”, **İktisat Dergisi, Yenilik Bsm., İstanbul, 1989**
- PEHLİVANLI, Hamit; “Mudanya Mütarekesi ile Lozan Antlaşması Arasında Ankara Hükümeti’nin İngiliz İşgal Birliklerini Kontrolü ve Geçit Teşkilatı”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, C.X, S.32’den Ayırbaşım, Temmuz 1995, ss.440-475**
- ; “Bab-1 Ali Baskını”, **Askeri Tarih Bülteni, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.12, S.22, Ankara, Şubat 1987**
- SADULLAH, Naci; “Çanakkale Zaferinin 20inci Yıldönümü: Naci Kaptan 18 Mart Mucesininin Deniz Savaşlarını Anlatıyor”, **Yedigün Dergisi, No:106, 1935**
- SARAY, Mehmet; “İştirak Edenlerin Hatıralarına Göre Çanakkale Muharebeleri”, **Çanakkale Muharebeleri 75 nci Yıl Armağanı, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1990**
- SARISAMAN, Sadık; “Birinci Dünya Savaşı Sırasında İran Elçiliğimiz İle İrtibatlı Bazı Teşkilât-ı Mahsûsa Faaliyetleri”, **OTAM Dergisi, S.7, 1996, ss.209-217**
- SEMİZ, Yaşar; “18 Mart 1915 Çanakkale Deniz Savaşı: Sebepleri, Gelişimi Ve Sonuçlar”, **Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türkiyat Araştırma Dergisi, S.14, Konya, Güz 2004**
- ; “Atatürk ve Kazım Karabekir Paşa”, **Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türkiyat Araştırma Dergisi, S.4, Konya, 1997**
- SOFUOĞLU, Adnan; “Damat Ferit Paşa Hükümetlerinin Milli Mücadele’ye Karşı Girişimleri ve Son Olarak Kuvay-ı Seferiye Adıyla Yeni Bir Askeri Birlik Oluşturma Çabaları”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, S.52, C.XVIII, Mart 2002**
- ŞAHİN, Naci; “1800’lü Yıllar Sonrasında Balkanlar’dan Anadolu’ya Yapılan Göç Hareketleri Ve Anadolu Coğrafyasındaki Sosyokültürel Etkileri”, **Dokuzuncu Askeri Tarih Semineri (Türkiye Cumhuriyeti’ni İlgilendiren Genel Konular İle XIX. Ve XX. Yüzyıllarda Osmanlı Devleti Ve Türkiye Cumhuriyeti’nin Balkanlar’daki Askerî, Siyasî, İktisadî Ve Toplumsal İlişkileri, 22-24 Ekim 2003, İstanbul), ATASE Askeri Tarih Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 2006**
- TANFER, M. Vehbi; “9 Eylül 1922-24 Temmuz 1923 Tarihleri Arasında Türkiye’nin Uluslararası Alanda Hukuksal Yönden Kabulü ve İzlenen Dış Politikanın Genel Özellikleri”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, S.22, C.VIII, Kasım 1991**
- TAŞ, Fahri; “Çanakkale Muharebeleri’nin Sebep ve Sonuçları”, **Askeri Tarih Bülteni, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.16, S.30, Ankara, Şubat 1991**
- T.B.M.M. Tutanak Dergisi, (Dönem-D.) D.IX, (Cilt-C.) C.3, (Birleşim-B.) B.20, 18.12.1950, s.265**
- TBMM T.D., D.IX, C.12, B.27, 16.01.1952, s.167-176, 179-182, 185**
- TBMM Zabıt Cerideleri, C.9, s.132**
- TBMM Zabıt Cerideleri, D.I, C.3, s.415-417**
- TBMM. T.D., D.IX, C.10, B.8, 23.11.1951, s.169**
- TBMM. T.D., D.IX, C.15, B.71, 12.05.1952, s.175-176, 203, 207, 211, 215, 219**
- TBMM. T.D., D.IX, C.18, B.16, 12.12.1952, s.218-220, 226-227**
- TBMM. T.D., D.IX, C.19, B.24, 07.01.1953, s.66-68**

- TBMM. T.D.**, D.IX, C.20, B.43, 13.02.1953, s.283
- TBMM. T.D.**, D.IX, C.21, B.57, 23.03.1953, s.22-24, 26
- TBMM. T.D.**, D.IX, C.24, B.103, 07.07.1953, s.294-295
- TBMM. T.D.**, D.IX, C.24, B.115, 23.07.1953, s.1043
- TBMM. T.D.**, D.IX, C.29, B.55 - 56, 03.03.1954, s.56-59, 89-137
- TBMM. T.D.**, D.IX, C.5, B.46, 20.02.1951, s.329-331
- TBMM. T.D.**, D.IX, C.5, B.48, 22.02.1951, s.503
- TBMM. T.D.**, D.IX, C.5, B.49, 23.02.1951, s.504, 524-530, 542, 561-562, 567, 574, 575, 613, 617, 629, 637, 641, 645, 649, 653
- TBMM. T.D.**, D.IX, C.7, B.72, 04.05.1951, s.28, 40-42
- Temel Britannica**, Romanya, İstanbul, 1993, Cilt: 14
- TEMEL, Mehmet; “Trablusgarp Savaşında Osmanlı Devleti Ve İtalya Tarafından Savaş Kaçağı İlan Edilen Maddeler Ve Denizlerde Karşılıklı El Koymalar”, **Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi**, C.22, S.1, Ankara, 2005
- TEREK, Ahmet Bekir; “Yunan Hedefleri ve Stratejisi Karşısında Gerçekler ve Türkiye”, **Belgelerle Türk Tarihi Dergisi**, C.V, S.29, Şubat 1970
- TEVETOĞLU, Fethi; “Kaçı Vehib Paşa”, **Türk Ansiklopedisi**, Cilt:XXI, Millî Eğitim Bsm., Ankara, 1974
- TOKER, Hülya – DEMİRTAŞ, Sema; “Kurmaya Yarbay Hayri (Tümgeneral Tarhan)’nın Anafartalar Muharebeleriyle İlgili Harp Akademilerinde Verdiği Konferansa Dair”, **Askeri Tarih Araştırmaları Dergisi**, ATASE Yay., Y.6, S.12, Gnkur. Yay., Ankara, Ağustos 2008
- TONGUL, Neriman; “Türk-İtalyan İlişkileri (1870-1923)”, **Askeri Tarih Bülteni**, ATASE Yay., Y.25, S.48, Gnkur. Bsm., Ankara, Şubat 2000, ss.149-164
- TOPRAK, Zafer; “Cihan Harbi’nin Provası Balkan Harbi”, **Toplumsal Tarih Dergisi**, Tarih Vakfı Yay., S.104, Ağustos, 2002
- TUNCOKU, A.Mete; “Çanakkale Muharebeleri’nde Bir Rus Kruvazörü Askold”, **Çanakkale Muharebeleri 75 nci Yıl Armağanı**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Ankara, 1990
- TURAL, Sadık; “Çanakkale Ne İdi Yahut Emperyalistler Nasıl Durduruldu”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, S.64-65-66, C.XXII, Mart-Temmuz-Kasım 2006
- TURAN, Mustafa; “İzmir’in İşgali Üzerine”, **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, S.36, C.XII, Ankara, Kasım 1996
- TÜRKMEN, Zekeriya; “31 Mart Olayı’ndan Sonra Yıldız Evrakı Tetkik Komisyonunun Kuruluşu, Faaliyetleri ve Yıldız Sarayı’nın Araştırılması”, **XIII. Uluslararası Türk Tarih Kongresi Bildirileri**, III.Cilt I.Kısım, TTK. Yay., Ankara, 2002
- ; “Çanakkale Muharebeleri’nde Türk Ordusunun Kara Harekâtına Dair Kısa Bir Değerlendirme”, **Askeri Tarih Araştırmaları Dergisi**, ATASE Yay., Y.7, S.14, Gnkur. Yay., Ankara, 2009
- ; “İzmir’in İşgali Olayı Ve Yunanlıların XVII. Kolordu Mensuplarına Yönelik Gasp Ve Yağmalama Hareketi”, **Erciyes Üniversitesi SBE Dergisi**, S.10, Kayseri, 2001

- UÇAROL, Rifat; "Balkan Savaşı Öncesinde Terhis Olayı ve Seferberlik İlanı Sorunu", **Dördüncü Askeri Tarih Semineri Bildirileri**, Gnkur. Bsm., Ankara, 1989
- UMAR, Ömer Osman; "Suriye'de Fransız Emperyalizmi", **Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C.12, S.1, Elazığ, 2002
- UZEL, İlter; "İkinci Meşrutiyet Döneminde (1908 - 1918) Osmanlı Ordusunda Sağlık Hizmetleri", **Dördüncü Askeri Tarih Semineri Bildiriler**, Gnkur. Bsm., Ankara, 1989
- ÜNSAL, Fethi; "Balkan Harbi (1912-1913) Yenilgisinin Nedenleri", **Askeri Tarih Bülteni**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.16, S.30, Ankara, Şubat 1991
- ÜREKLİ, Fatma; "Kıt'alar Arası Zafer: Çanakkale 1915", **Askeri Tarih Araştırmaları Dergisi**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.2, S.4, Ankara, Ağustos 2004
- ÜZEN, İsmet; "Türklerin Kut'ül-Amare Kuşatması Sırasında İngiliz Ordusunda Bulunan Hintli Askerlerin Tutumu (Aralık 1915 - Nisan 1916)", **G.Ü. Akademik Bakış Dergisi**, C.2, S.3, Ankara, Kış 2008
- YALÇIN, Hayriye; "Birinci İnönü Muharebesi", **Askeri Tarih Bülteni**, ATASE Yay., Gnkur. Bsm., Y.19, S.36, Ankara, Şubat 1994, ss.76-83
- YALÇIN, Soner; "TSK Düşmanlığının Sonu Neye Dayanıyor?", **Bütün Dünya Dergisi**, Eylül 2011
- YAVUZ, Bige Sükan; "Fransız Arşiv Belgelerinin Işığında Chester Demiryolu Projesi", **TİTE Atatürk Yolu Dergisi**, S.24, Kasım 1999-2003, ss.527-561
- YAVUZ, Nurcan; "Doğu Anadolu'daki Ermeni Mezaliminin Brest-Litovsk Barış Görüşmelerinde Protestosu", **A.Ü. TİTE Atatürk Yolu Dergisi**, C.IV, S.15, 1995, s.381-406
- YEL, Selma; "Brest-Litovsk Barış Konferansında Sovyet Rusya'nın Ermeni Politikası", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, S.54, C. XVIII, Kasım 2002
- YETİŞGİN, Memet; "Çanakkale Muharebeleri'nin Türk ve Dünya Tarihindeki Önemi", **Askeri Tarih Araştırmaları Dergisi**, ATASE Yay., Y.6, S.11, Gnkur. Bsm., Ankara, Şubat 2008
- Zeki (Mustafa) Paşa, (1912) **Balkan Harbi'ne Ait Hatıratım**, Matbaa-1 Askeriye (Mecmua-i Askeriye), (Fevkalade) S.25-26, İstanbul, 1337 (1912)
- ZOBU, Şemşi; "Çanakkale Nasıl Müdafaa Edildi?", **Askeri Mecmua**, C.6, S.98, Eylül 1935

(2) GAZETELER

- "Beş Senelik Esarettten Sonra Dün İstanbul Hürriyetine Kavuştu", **Vatan Gazetesi**, 3.10.1923
- "İkinci Büyük Bayram", 21 Temmuz 1913 (08 Temmuz 1329), 5900 sayılı **Tanin Gazetesi**
- "Lanetli Yalı", **Milliyet Gazetesi**, s.1, 16.03.2001
- "Milliyet-Hürriyet Kavgası", **Yeni Şafak Gazetesi**, 21.03.2001
- "Sabancı'ya Geçti", **Radikal Gazetesi**, Ekonomi Sayfası, 13.10.2004
- 01 Mayıs 1909 tarihli **44 numaralı Osmanlı gazetesi**
- 02 Mayıs 1909 tarihli **5363 numaralı İkdam gazetesi**
- 15 Mayıs 1919 tarihli **İstiklal Harbi Gazetesi**
- 18 Mart 1915, "Ulunay Takvimden Bir Yaprak", **Milliyet Gazetesi**, 18.03.1963

- 18 Nisan 1951 tarihli **Yeni Sabah Gazetesi**, s.1, 6
- 22 Nisan 1909 tarihli **5355 numaralı** İkdam gazetesi
- 25 Eylül 1958 tarihli **Vatan Gazetesi**
- 26 Nisan 1909 tarihli **5358 numaralı** İkdam gazetesi
- 29 Ekim 1915 tarihli **Tasviri Efkar Gazetesi**
- 31 Temmuz 1951 tarihli 7872 sayılı **Resmi Gazete**
- BARDAKÇI, Murat; "Lübnan'a Barış Gelsin Diye 1860'ta Kendi Valimizi Bile İdam Etmiştik", **Hürriyet Gazetesi**, 03.09.2006
- BARLAS, Mehmet; "1000 Lira Yardım, 1924 İçin Çok Mudur?", **Yeni Şafak Gazetesi**, 13.01.2002
- ; "Emekli Generaller Silah Satıcısı Olur Mu?", **Yeni Şafak Gazetesi**, 29.07.2000
- ; "Uğursuzluk Yalıdan Değil, Ekonomik Ve Siyasal Krizlerdendir!", **Sabah Gazetesi**, 29.05.2004
- BERKAN, İsmet; "Mehmet Vehip Paşa'nın Adını Hiç Duymuş muydunuz?", **Hürriyet Gazetesi**, 19.02.2012
- BUMİN, Kürşat; "Yalının Tarihi Ve Ülkenin Tarihi", **Yeni Şafak Gazetesi**, 16.10.2004
- CİVAOĞLU, Güneri; "Vurgun ve Siyaset", **Milliyet Gazetesi**, s.19, 31.08.2001
- COŞAR, Ömer Sami; "İzmir Dün İşgal Edildi", 15 Mayıs 1919 Perşembe No:1 tarihli **İstiklal Harbi Gazetesi**
- ÇALIŞLAR, İzzettin (Emekli Orgeneral); "31 Mart Vakası ve Mustafa Kemal", **Ulus Gazetesi**, 13 Nisan 1940
- ÇETİNER, Yılmaz; "Başbakan'a Bir Turizm Önerisi!...", **Milliyet Gazetesi**, s.14, 23.06.1994
- DÜNDAR, Can; "Yaşasa Dinde Reform Yapacaktı", **Milliyet Gazetesi**, 10.11.2002
- ENGİN, Vahdettin; "Meclisin Hak Getire Olduğu Günlerde Hükümetleri Silahla Değiştirdik", **Hürriyet Tarih**, 25.05.2005
- EVCİ, Cumhur, "Örnek Bir Devlet Adamı", **Vatan Gazetesi**, 15.11.2011
- KANDEMİR, "18 Mart-İki Eski Kumandan (Cevat Paşa ve Selahaddin Adil Paşa) O Günün Hatıralarını Anlatıyor", **Cumhuriyet**, 18.03.1937
- Kastamonu Açıksöz Gazetesi**, 16 Teşrin-i sanı 1335
- KEMAL, H. Hüseyin; "İstiklâl Savaşını K. Karabekir Başlattı", **Yeni Asya Gazetesi**, 30.05.2011
- NALBANTOĞLU, Muhiddin; "Türk-İtalyan Savaşı Başlıyor...", **Yeniçağ Gazetesi**, 05.10.2009
- ÖKTENER, Aslı; "Lanetli Yalı Erol Aksoy'a da Yaramadı", **Milliyet Gazetesi**, s.8, 16.03.2001
- PULUR, Hasan; "Bazı Komik Şeyler", **Milliyet Gazetesi**, s.3, 25.09.1994
- ; "Devlet 'Demirci Efe' Değildir...", **Milliyet Gazetesi**, 10.04.2009
- ; "Emekli Korgeneral Konuştukça Biz Hatırladık", **Milliyet Gazetesi**, 20.12.2006
- ; "Hep Vardı Ama...", **Milliyet Gazetesi**, s.3, 13.02.1992
- ; "Karşılıklı Yadırgama", **Milliyet Gazetesi**, 22.10.2004
- ; "Onlar da Bakandı", **Milliyet Gazetesi**, s.3, 22.08.1993

- ; "Tekrarında Fayda Var!", **Milliyet Gazetesi**, Olaylar ve İnsanlar Köşesi, 17.01.2005
- ; "Toplum Vicdanı Baskısı", **Milliyet Gazetesi**, s.3, 28.03.1996
- ŞAFAK, Erdal; "Atını Dinyester'de Sulayan Komutan", **Sabah Gazetesi**, 10.12.2006
- TEKÇE, İsmail Hakkı; **Milliyet Gazetesi**, 13.10.1968.
- YALÇIN, Soner; "Osmanlı'nın Öcalan'ı' Yane Sandanski", **Hürriyet Gazetesi**, 26.07.2009
- ; "Mehmet Âkif'i Şaşırtacak Benzerlik", **Hürriyet Gazetesi**, 07.02.2010
- ; "Vehib Paşa Bilinmeden Ne Susurluk Ne Ergenekon Anlaşılabilir", **Hürriyet Gazetesi**, 01.02.2009
- YILMAZ, Önay; "Çanakkale Nusrat Gemisi Sayesinde Geçilmedi, Nusrat Mayın Geminin Deposunda Kalan Son 26 Mayının Sırrı", **Milliyet Gazetesi**, 18.03.2007

3. YAYINLANMAMIŞ TEZLER

- AKŞİN, Sina; **31 Mart Olayı**, Doktora Tezi, A.Ü. Sosyal Bilimler Fakültesi Yay., Ankara, 1970
- ARSLAN, Sezer; **Balkan Savaşları Sonrası Rumeli'den Türk Göçleri Ve Osmanlı Devleti'nde İskânları**, Trakya Üniversitesi SBE Yüksek Lisans Tezi, Edirne, Haziran 2008
- BACANLI, Hakan; **Balkan Savaşına Ait Hatıratların Muhteva Analizi**, Hacettepe Üniversitesi SBE Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2003
- BİRBUDAK, Togay Seçkin; **Balkan Savaşları'nda Edirne**, G.Ü. Tarih Anabilim Dalı Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2008
- CESUR, Hafize; **Hatıratlar Işığında Türk Kamuoyunda Balkan Savaşları (1912-1913)**, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, SBE Yüksek Lisans Tezi, Bolu, 2008
- DENİZ, Didem; **1950 Seçimleri Demokrat Parti İzmir Propagandası**, Dokuz Eylül Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 2006
- DONBALOĞLU, Bülent; **Balkan Harbinden Kurtuluş Savaşına Türk Deniz Stratejisi**, Gebze İleri Teknoloji Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Gebze, 2007
- ERSÖZ, Nimet Gaye; **Lozan Antlaşması Ve Montreux Boğazlar Sözleşmesi Bağlamında Boğazlar Sorunu**, A.Ü. SBE Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2003
- GÖRECİ, Cüneyt; **Türk Basınında "İkinci Balkan Antantı" (1952-1955)**, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2004
- GÜVEN, Senem; **Hatırat Türü Eserlerde Çanakkale Muharebeleri**, G.Ü. Tarih Anabilim Dalı Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2007
- KALELİOĞLU, Oğuz; **1918-1930 Türk-Yunan İlişkileri**, A. Ü. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara, 2007
- KARATAŞ, Murat; **Haritalarla Çanakkale Savaşları (Osmanlı Kaynaklarına Göre Gelibolu Yarımadası Kuzey Bölgesi Muharebeleri)**, Onsekiz Mart Üniversitesi Tarih Anabilim Dalı Yakınçağ ve Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale, 2006

- KILAVUZ, Hüseyin; **Türk Basınında Adana Ermeni Olayları**, Niğde Üniversitesi SBE Yüksek Lisans Tezi, Niğde, 2007
- ÖKTEN, Kazım; Montreux Boğazlar Sözleşmesi**, Trakya Üniversitesi Tarih Anabilim Dalı Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Edirne, Haziran 2008
- ÖZGÜR, Ulvi; Bulgaristan Türkleri'nin 1950-1951 Yıllarında Türkiye'ye Göçleri**, İstanbul Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2007
- SÖZER, Kasım; 1913 Tarihli Bahriye-i Ticariye Salnamesindeki Bilgiler Işığında Cumhuriyetin İlk Yıllarındaki Deniz Ticaret Yapısının Değerlendirilmesi**, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006
- ŞAFAK, Nurdan; Bir Tanzimat Diplomatu Kostaki Musurus Paşa (1807-1891)**, Marmara Üniversitesi Doktora Tezi, İstanbul, 2006
- TOY, Erkan; Demokrat Parti Döneminde Yabancı Sermaye Ve Yatırımlar (1950-1960)**, Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2009
- UĞRAŞ, Nilüfer; Osmanlı Basınında Balkan Savaşları Sırasında Osmanlı Devleti'nde Yaşanan Siyasal Gelişmeler (İkdam, Sabah, Tanin, Tercüman-I Hakikat)**, G.Ü. Tarih Anabilim Dalı Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2008
- YILDIZ, Sıdık; Çıkışından Bastırılmasına Kadar 31 Mart İsyanı**, G.Ü. SBE Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2006
- YİĞİT, Mustafa; Ebubekir Hazım Tepeyran'ın Hayatı ve Tarihçiliği**, Niğde Üniversitesi SBE Yüksek Lisans Tezi, Niğde, 2000

4. DİĞER ARAŞTIRMALAR

- 03 Nisan 1961 tarihli Nüfus Kayıt Örneği, M.S.B. Emekli, Öksüz ve Dullar Ş. Askerlik Şubesi Tahkikat Dosyası
- 17 Mayıs 1950 tarihli Milletvekili Seçilmiş Olanlara Ait Tutanak (Mazbata)
- 2 Aralık 2010 tarihli nüfus kayıt belgesi
- Aile Fotoğrafları
- Baştaş Türk Maadin Limited Ortaklığı Esas Mukavelenamesi, Ahenk Matbaası, İstanbul, 1949
- Genelkurmay Başkanı Orgeneral Necdet Üruğ tarafından Siret Selahattin Adil'e hitaben 6 Şubat 1987 tarihinde yazılan mektup.
- Genelkurmay Başkanlığının 18 Ekim 2002 tarihli, ATASE:3050-73-02/1'inci As.Tar. Kur.5 sayılı ve "Mektup" konulu biyografi mektubu
- Genelkurmay Başkanlığının 18 Ekim 2002 tarihli, ATASE:3050-73-02/1 nci As.Tar.Krl. (5) sayılı ve "Mektup" konulu yazısı.
- http://www.ankaragucutarihi.com/2011/01/1904-1910_25.html, Erişim Tarihi: 12.04.2011
- İstanbul Kauçuk ve Kablo Sanayii Anonim Şirketi Esas Mukavelenamesi, İstanbul, 1959
- İstanbul Satranç Derneği kayıt defteri
- İstanbul Türk Satranç Kulübünün 4 Kayıt Numaralı Üyelik Belgesi

KKK 3'üncü Kolordu Komutanlığının 27 Ekim 1988 tarihli, PER: 4922-5-88/Disipmor.

Ks. (813) sayılı ve "Devlet Mezarlığına Nakledilecek İstiklal Harbi Komutanlarına Yapılacak İşlem" konulu yazısı.

M.S.B. Askerlik Şubesi Tahkikat Dosyası

Milletvekilliği şahsi dosyası içerisindeki T.B.M.M. Olumluk Kâğıdı

MKEK Selahattin Adil Paşa Salonu Fotoğrafları

MKEK Şeref Salonu Selahattin Adil Paşa Bölümü Fotoğrafları

MSB Arşiv Müdürlüğünün 17 Mart 2011 tarihli, MİY.:7940-1367-11/Per.D.Arşiv Md.

Belge Arş.İnc.Ks. sayılı ve "M.Salahattin ADİL" konulu safahat belgesi

TBMM 9'uncu dönem 41 numaralı defterin 4 numaralı zarfı

TBMM üyelerine mahsus 8 Temmuz 1953 tarihli ve 5443 numaralı dosya